

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Sebehodnoticí zpráva Masarykovy univerzity

Oblast vzdělávání

Vědy o umění a kultuře

Prosinec 2017

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno, Česká republika
www.muni.cz

Obsah

1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti.....	3
2. Tvůrčí činnosti.....	15
3. Personální zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností	22
4. Mezinárodní působení.....	24
5. Spolupráce s praxí	26
6. Shrnutí	28

Uvedené údaje jsou platné k datu odeslání žádosti o institucionální akreditaci, není-li v textu uvedeno jinak.

1. POVAHA, ROZSAH A STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

B I. 1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti uskutečňované vysokou školou v dané oblasti vzdělávání odpovídá popisu této oblasti vzdělávání uvedenému v nařízení vlády o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, vydaném podle § 44a odst. 3 zákona o vysokých školách.

Shrnutí sebehodnocení:

Oblast Věd o umění a kultuře garantují na Masarykově univerzitě tyto ústavy – Katedra divadelních studií, Seminář dějin umění, Seminář estetiky, Ústav filmu a audiovizuální kultury a Ústav hudební vědy, které zajišťují výuku a výzkum v jednotlivých uměnovědných zaměřeních. Jistou výjimku představuje Seminář estetiky, který v bakalářském stupni garantuje program Estetika a v navazujícím magisterském rozvinuté zaměření Estetika a kulturní studia, a poté zejména Ústav hudební vědy, jenž v současnosti nabízí a zajišťuje šestici uměnovědných specializací: Hudební věda, Teorie a provozovací praxe staré hudby, Sdružená uměnovědná studia (Srovnávací a uměnovědná studia v navazujícím magisterském studiu), Teorie interaktivních médií, Management v kultuře a Učitelství estetické výchovy pro střední školy. Vědy o umění a kultuře tvoří se svou pedagogickou a vědeckou agendou jedno z ustavujících a profilových zaměření Masarykovy univerzity: estetika, dějiny umění a hudební věda se na univerzitě vyučují již od začátku 20. let 20. století, teatrologie od roku 1945 a institucionálně od roku 1963, odkdy se zde také začala pěstovat filmová věda. Tradiční zakotvení těchto oborů bylo tedy postupně a logicky obohacováno o další aspekty (audio)vizuální kultury, která v současnosti silně rezonuje s rapidně stoupající rolí vizuality a vizuální kultury v soudobé společnosti. Oblast Věd o umění a kultuře se tak přirozeně vyvíjí a odpovídá na aktuální potřeby nejen historicky analyzovat, ale především kriticky se orientovat v současném komplexním vizuálním a mediálním světě. Jednotlivé obory adekvátně propojují tradiční agendu svých programů s inovativní reakcí na současný svět a jeho požadavky.

Dosavadní akreditační řízení probíhala u naprosté většiny oborů hladce a akreditace byly udělovány na dobu osmi let. Jedinou výjimkou byl obor Management v kultuře, který v roce 2013 nezískal akreditaci na základě ne zcela vyhraněné definice svého vymezení a výhrad vůči garantu. Na základě odstranění všech nedostatků však byla akreditace v následujícím roce získána jak pro jednooborové, tak i dvouoborové studium, a to na dobu čtyř let.

Vzdělávací a vědecká činnost jednotlivých ústavů pokrývá široké spektrum oblastí umění a strukturovanou výukou, kompetencí pedagogů, publikačními výsledky i zahraničními kontakty si oblast vzdělávání vybudovala a udržuje stabilní prestiž. V současné době se tak odborná úroveň nejen zachovává, ale také se prohlubuje o rozvíjení mezinárodních kontaktů a spolupráce, včetně působení zahraničních akademiků a vědců. Osobitou sférou je i aplikovaná a směrem k praxi orientovaná vzdělávací činnost, která rozvíjí kompetence absolventů na poli produkce a prezentace umění, kurátorství, marketingu, publicistiky i učitelství. Zaměření a kompetence absolventů stávajících studijních oborů odpovídají rámcovému profilu absolventů pro danou oblast.

Všechny obory Věd o umění a kultuře mají akreditovány všechny stupně studia – bakalářské, magisterské i doktorské. Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury jsou akreditovány pro habilitační řízení, Dějiny umění a Hudební věda jsou akreditovány pro habilitační a profesorská řízení. Garance všech těchto stávajících akreditací se opírají o stabilní personální zajištění, které je postaveno jak na adekvátním počtu vědeckých a akademických titulů, tak vyváženém generačním profilu, čímž je zajištěna stabilita i kontinuita jednotlivých oborů. Odborné renomé je u všech oborů obecně respektované, v některých případech nezpochybnitelně i v mezinárodním kontextu. Vzdělávací činnost je v jednotlivých oborech uskutečňována v souladu se zákonnými požadavky a vnitřními předpisy Masarykovy univerzity. Stávající struktura všech programů a oborů oblasti Věd o umění a kultuře je připravena na transformaci na nové podmínky univerzity v souladu s novelizovaným zákonem o vysokých školách a se strategickými plány rozvoje MU.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

1.1 Rozsah vzdělávací činnosti v univerzitním kontextu

Ve vzdělávací oblasti Věd o umění a kultuře Masarykova univerzita dlouhodobě uskutečňuje vzdělávací činnost ve všech typech studijních programů. V rámci univerzity jsou všechny obory Věd o umění a kultuře soustředěny na Filozofické fakultě, na které je oblast vzdělávání garantována výše uvedenou pětici ústavů. Do vzdělávací činnosti jsou přirozeně ve formě externí spolupráce zahrnuti i další specialisté z oborově spřízněných institucí, ve kterých jsou případně zajišťovány i studentské praxe (Národní památkový ústav, Muzeum umění Olomouc, Moravská galerie v Brně, Dům umění města Brna, Moravské zemské muzeum, Česká televize, Divadelní ústav – Institut umění, Filharmonie Brno, Národní divadlo Brno, Janáčkova akademie múzických umění, Český rozhlas, Rádio Proglas, Národní filmový archiv, Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Státní fond kinematografie, České filmové centrum, filmové produkční společnosti atd.).

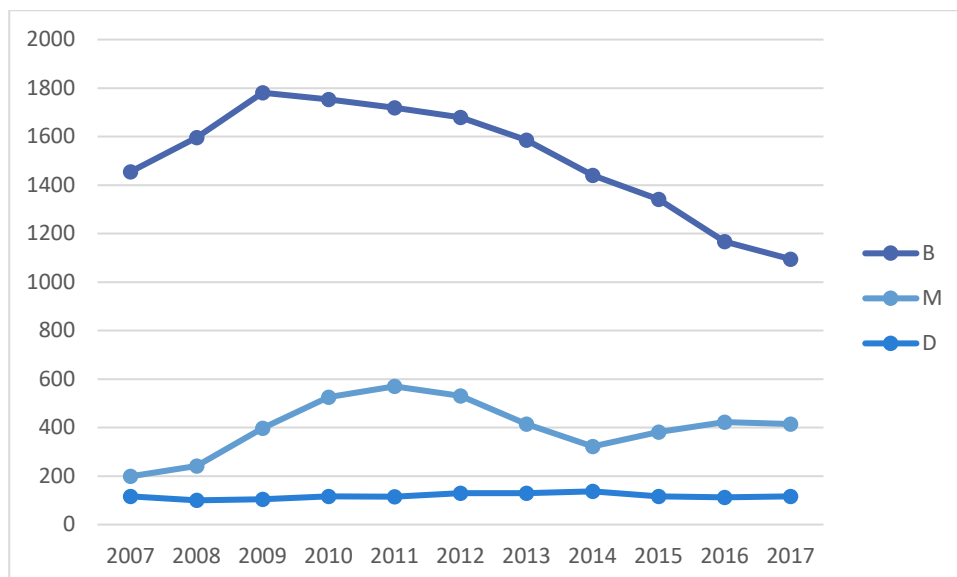
Aktuální počet studentů v rámci vzdělávací oblasti Věd o umění a kultuře tvoří poměrně významný podíl z počtu všech studentů Masarykovy univerzity – 3,7 %. Počet aktivních studií však v těchto oborech za posledních osm let klesá z 1781 v roce 2009 na 1019 v roce 2017. Počet studií v magisterských a doktorských programech je přibližně stejný, nejvíce se počty studií snižují v bakalářských studijních programech. Patrný pokles bakalářských studií tvoří ve sledovaném období přibližně polovinu, a to v podstatě u všech oborů, což má několik příčin. Vedle důsledků snižující se demografické křivky je v pozadí také kontinuální trend posledních let snižovat počty studentů a přecházet tak z kvantitativních kritérií na ta kvalitativní, což odpovídá záměrně nastavenému dlouhodobému trendu MU.

V rámci generálního přehledu za oblast Vědy o umění a kultuře, jak ukazuje graf č. 1, lze dále specifikovat, že v rámci bakalářského studia se pokles v řádu desítek procent vyskytl u těchto oborů: Dějiny umění, Estetika, Hudební věda, Sdružená uměnovědná studia a Teorie a dějiny divadla. Podstatně menší pokles (cca o 20 %) se projevil u oboru Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury. Vyrovnaný počet studentů si pro své vyhraněné zaměření ponechala Teorie a provozovací praxe staré hudby a naopak značný nárůst zaznamenala Teorie interaktivních médií (o 170 %), což souvisí s rolí médií, jejich využitím i reflexí v současné společnosti.

Oproti bakalářským jsou počty magisterských studií vyrovnanější (s výjimkou oboru Hudební věda), což je dáno specifickým, náročným a výběrovostím studií. Na druhou stranu Ústav hudební vědy propadl v počtu studentů oboru Hudební věda nahradil nově akreditovaným oborem Management v kultuře, který je ceněn zejména pro své praktické zaměření. Podobná přitažlivost provází i obory Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury a Teorie interaktivních médií, které nabízejí aktuálně vyžadované dovednosti v rozvíjejícím se světě vizuální produkce a médií a mají vedle svého teoretického zakotvení velmi těsný vztah k praxi a komerční aplikaci získaných znalostí. Počty magisterských studií si oproti bakalářským udržují svou vyrovnanost, což koresponduje se stabilním důrazem na specializovaný a kvalitativně vyhraněný profil absolventů, stejně jako s vysokými nároky na ně kladenými. O analogicky značné stabilitě a kontinuitě vzdělávací činnosti v nejúžejí profilovaném studiu doktorském svědčí zcela vyrovnaná početní bilance za sledované období.

Graf 1: Počet aktivních studií v oblasti Vědy o umění a kultuře na MU (2007–2017)

Údaje vždy k 4. 4. příslušného kalendářního roku.

1.2 Struktura vzdělávací činnosti

Ve vzdělávací oblasti Vědy o umění a kultuře se v současné době uskutečňuje devatenáct studijních oborů ve třech programech. V posledních deseti letech došlo k obohacení studijní nabídky – v roce 2009 o magisterský obor Srovnávací a uměnovědná studia a bakalářský i magisterský obor Teorie interaktivních médií, což bylo reakcí na vnější podmínky aktuální potřeby orientovat se ve vizuálně intenzivním mediálním světě, v němž se současná společnost utváří a proměňuje. V tomto směru budou kladeny na všechny obory podobné nároky – aby poskytovaly studentům takové vzdělání, které je vybaví schopností orientovat se v komplexitě současného světa, a to jak na bázi rozumění současným trendům v umělecké a vizuální kultuře, tak i ve smyslu zprostředkovávání poznání minulosti současné společnosti.

Tabulka 1: Aktuální přehled studijních programů a oborů akreditovaných v oblasti Vědy o umění a kultuře:

	Bc.	NMgr.	Ph.D.
Počet studijních programů	1	1	1
Počet studijních oborů	8	7	4
Počet studijních oborů uskutečňovaných déle než 10 let	8	6	3
Počet studií	1019	415	116

Aktuální počet studijních programů: **3**

Aktuální počet studijních oborů: **19**

Z toho uskutečňovaných déle než 10 let: **17**

V bakalářském studijním programu Obecná teorie a dějiny umění a kultury jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Dějiny umění	31. 8. 2019	ano
Teorie a dějiny divadla	31. 8. 2019	ano
Estetika	31. 8. 2019	ano
Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury	31. 8. 2019	ano

Teorie interaktivních médií	31. 8. 2019	ano
Teorie a provozovací praxe staré hudby	31. 8. 2019	ano
Sdružená uměnovědná studia	31. 8. 2019	ano
Hudební věda	31. 8. 2019	ano

V magisterském studijním programu Obecná teorie a dějiny umění a kultury jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Dějiny umění	31. 8. 2022	ano
Teorie a dějiny divadla	31. 8. 2022	ano
Estetika a kulturní studia	31. 8. 2022	ano
Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury	31. 8. 2022	ano
Teorie interaktivních médií	1. 11. 2022	ne
Management v kultuře	31. 8. 2019	ano
Hudební věda	31. 12. 2022	ano

V doktorském studijním programu Obecná teorie a dějiny umění a kultury jsou akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Teorie a dějiny umění	31. 8. 2019	ano
Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury	31. 8. 2019	ano
Estetika	31. 8. 2019	ano
Hudební věda	31. 8. 2022	ano

1.3 Povaha vzdělávací činnosti

Vzdělávání oblast Věd o umění a kultuře je systematicky diferencována dle zaměření jednotlivých oborů. Základní struktura přitom bezesbýtku odpovídá definici tematických okruhů a studijních programů dle nařízení vlády 275/2016, z čehož vyplývá i rámcový profil absolventů. Ten se v duchu obecné povahy vysokoškolského studia orientuje na obecné kompetence (kritické a analytické myšlení, schopnost reflektivní heuristiky, analýza uměleckého díla a především schopnost syntetického prostředkování informací a zjištění). K tomu se připojují specifika jednotlivých oborů, jejich individuálních teorií, metod a způsobů interpretace umění, to vše v kontextu znalostí filozofického pozadí i souvislostí tvorby i historického výkladu a vnímání uměleckých děl. Společná identita oblasti Věd o umění a kultuře je orientována k ústřednímu předmětu své činnosti – uměleckému dílu minulosti (a současnosti), jeho pochopení, vysvětlení jeho charakteru, typu, ale i okolností jeho vzniku, fungování a recepce. Na této společné ose se jednotlivé obory viditelně diferencují svým osobitým oborovým zaměřením, tématy a přístupy. V případě oborů zabývajících se filmem, audiovizuálními médii, výtvarným uměním, divadlem, hudbou a interaktivními médii je oborová profilace zřejmá svou vyhraněnou orientací na specifické oblasti tvůrčí činnosti, které sledují povahu uměleckého díla a jeho recepci v historických, kulturních, společenských i hospodářských souvislostech. Specificky pak k oblasti zájmu přistupují obory jako Estetika, jejímž tématem je obecná kategorie umění a jeho vnímání a porozumění v rámci lidské kultury, či Sdružená uměnovědná studia, která volí pluralitní a syntetický pohled na různé projevy umělecké tvorby v rámci dějin hudby, výtvarného umění, divadla a filmu. Obory jako Teorie a provozovací praxe staré hudby, Management v kultuře a Učitelství estetické výchovy pro střední školy se pak důsledněji orientují na praktickou aplikaci teoretických poznatků v praxi.

Na společném poli zájmu o uměleckou kreativitu tedy může docházet (a dochází) k dílčím prostupům, jak studovaným materiálem, tak interpretačními přístupy, kterými se umělecká tvořivost vysvětluje a prostředkuje.

Tyto průniky však mají charakter spíše okrajový a jednotlivé obory si nijak nekonkurují ani tématem svého studia, ani perspektivami, které při tom volí.

Jednotlivé obory také pravidelně při přípravě studijních katalogů vyhodnocují úspěšnost stávající struktury předmětů a její základní kostru důsledně aktualizují a inovují. Obecným cílem a postupem je také rozšiřování a obohacování studijní nabídky, nejen o externí vyučující, ale např. také o různé aspekty oboru vztahující se k praxi. Je to také projev snahy po pestrosti a neustrnutí ve schematicky se opakujících se předmětech, což se přirozeně týká kurzů volitelných a povinně volitelných.

V bakalářských programech jsou obecně studentům poskytovány především fundamentální informace o příslušném oboru (v rámci povinné propedeutiky), které jsou rozvíjeny a prohlubovány v sekcích povinných předmětů. Studenti v pozdějším stadiu bakalářského stupně volí dle individuálního zájmu či schopností určitou míru specializace z nabídky přednášek či seminářů povinně volitelných. Za klíčové se obecně v bakalářském stupni pokládá především základní orientace v oboru spolu se zvládnutím základních znalostí a dovedností (tj. využití základních badatelských technik a metodických přístupů, analýza a porozumění uměleckému dílu i kulturním hodnotám, kritická analýza informací a základní metody badatelské práce, schopnost zprostředkování na úrovni odborného akademického textu či jiné prezentace, to vše při využití znalosti světových jazyků) či orientace v současném uměleckém provozu. V každém z oborů jsou v tomto stupni jádrem jak syntetizující přednášky představující šíři oboru, tak analytické semináře a praktická cvičení, které zčásti přenášejí aktivitu na studenty s cílem přirozeného osvojení si technik a metod odborné práce.

Magisterské studium je obsahem i požadavky od bakalářského podstatně odlišné, a to zásadním důrazem na kritičnost, resp. analytické myšlení, stejně jako prohloubením znalostí, které posluchači získali během bakalářských studijních programů. Jestliže je cílem bakalářských programů získat základní zakotvení a orientaci v oboru, nabytí znalostí a schopností popisu uměleckého díla, jeho porozumění a analýzy v rámci historických epoch (a využití těchto znalostí v praxi), pak tyto znalosti a dovednosti magisterský stupeň rozšiřuje a prohlubuje. Ono rozšíření není jen faktografické, ale především metodologické, stejně jako aplikované. Studenti získají větší schopnosti analýzy a teoretického zakotvení na základě aktuálních výzkumných otázek, stejně jako prohloubené schopnosti jejich využití v praxi. Studenti jsou konfrontováni s nejnovějšími poznatky v oborech, kriticky si je osvojují a v ideálním případě tříbí vlastní stanoviska v kritických textech. Pravidelně jsou zapojováni do praxe v muzeích či jiných kulturních institucích a velký důraz je kladen na příslušnou specializaci zejména v profesně zaměřených oborech (s vazbou na budoucí uplatnění v kulturních institucích, veřejné správě, ale i v privátním sektoru navázaném na kulturní průmysl).

V bakalářském i magisterském stupni mají povinné předměty směřovat k získání základních informací a dovedností nutných pro úspěšné absolvování oboru a naplnění cílů studia. Jedná se o takové předměty, které především definují výměr příslušného oboru a představují jeho základní charakteristiky a identitu. Předměty povinně volitelné poté rozšiřují tyto základní znalosti, poskytují kontextuální souvislosti a zejména v rámci seminářů a cvičení vedou k praktickému osvojování si těchto informací a jejich praktické aplikaci. Předměty volitelné pak slouží k individuálnímu rozšíření znalosti z libovolných oborů v nabídce univerzity, studenti jsou však vedeni k tomu, aby tento rozšiřující pohled adekvátně rozvíjel a obohacoval jejich oborový základ.

Doktorské studium je jednoznačně orientováno na rozvinutí vědecko-akademického potenciálu studentů a je završené dizertační prací jako zcela autonomním badatelským výkonem, který je postaven nejen na originálním zpracování jedinečného tématu, ale i jeho adekvátním teoretickým a metodologickým zakotvením. Výsledné dizertační práce tak obohacují současné badatelské diskuze v jednotlivých oborech a obhájená práce by měla mít podstatný dopad na další výzkum a praxi v těchto oborech. Studenti jsou vedeni k samostatné práci, podmínkou u všech oborů je zahraniční studijní pobyt, který je realizován formou stáže, studijního pobytu, případně aktivní účasti na zahraniční konferenci. Doktorští studenti se také v různé míře intenzivně zapojují do organizační a zejména odborné práce v jednotlivých ústavech, včetně pedagogického angažmá. V rámci doktorských studijních programů jsou tedy publikační a pedagogická praxe i zahraniční pobyt povinnými součástmi studia.

Standardní doba studia je nastavena s ohledem na průměrnou studijní zátěž. Doporučený studijní plán je strukturován tak, aby zátěž – včetně psaní státní závěrečné práce – byla rovnoměrně rozložena po celou dobu studia.

Profil absolventa bakalářského a magisterského studijního programu v oblasti Věd o umění a kultuře odpovídá rámcovému profilu absolventa této oblasti vzdělávání.

Absolvent bakalářského programu disponuje následujícími schopnostmi a znalostmi:

- komplexní znalost o dějinách umění a kultuře a jejich historických, společenských, kulturních a filozofických souvislostech,
- kritická reflexe a analýza uměleckého díla,
- schopnost interpretace uměleckého díla a hodnotového soudu o něm,
- zvládnutí základních technik badatelské práce a „řemesla“ svého oboru (rešerše, archivní výzkum, práce se zdroji),
- schopnost studovat prameny a literaturu v původní podobě a několika (minimálně dvou) cizích jazycích,
- kompetence vypracovat odborný text či jinou prezentaci (přednáška) a komunikovat s laickou i odbornou veřejností,

Absolvent bakalářského stupně je automaticky připraven na pokračování v magisterském stupni studia, na jehož závěru bude disponovat těmito kompetencemi:

- samostatná a originální interpretace uměleckého díla,
- bezproblémová schopnost vypracovat na vysoké úrovni kriticko-analytický text disponující kritickým myšlením, jasným metodologickým a teoretickým zakotvením a splňujícím všechny parametry akademického psaní,
- užívat systematický přehled o základních teoretických konceptech, pojmosloví, historických datech a souvislostech,
- schopnost hlubšího kontextuálního, historického, filozofického, kulturněhistorického a historicko-sociálního pohledu, chápání jedinečných informací, dat, osobností, událostí a stylů ve vzájemných souvislostech a ve vazbě na výsledky výzkumu dalších vědních disciplín,
- schopnost posuzovat a řešit problémy umělecké praxe, např. na poli managementu, produkce či kurátorství,
- schopnost komunikovat a prezentovat výsledky své práce v cizím jazyce.

Absolventi oborů z oblasti Věd o umění a kultuře nacházejí uplatnění v rozličných kurátorských, učitelských, dramaturgických i akademických povoláních, konkrétně ve vědeckých a kulturních institucích a kreativním a kulturním průmyslu (muzeích, archivech, uměleckých tělesech, galeriích), školách, památkářských pracovištích, v médiích (rozhlas, televize, tisk, on-line publicistika), ediční a nakladatelské praxi, v marketingu a na „trhu médií“ či v public relations a v neposlední řadě i ve veřejné správě a ve sféře privátní (produkce, trh s uměním apod.). Ve všech těchto oblastech se předpokládá uplatnění jak v domácím, tak mezinárodním prostředí.

Tabulka 2: Přehled oborů a jejich pokrytí tematickými okruhy

		Hudební věda	Dějiny umění	Divadelní věda	Estetika	Filmová věda	Management a marketing umění
Bc.	Teorie a provozovací praxe staré hudby	x			x		x
	Estetika	x	x	x	x	x	
	Dějiny umění		x	x	x		x
	Teorie a dějiny divadla		x	x	x		
	Hudební věda	x			x		x
	Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury		x		x	x	
	Sdružená uměnovědná studia	x	x	x	x	x	
	Teorie interaktivních médií	x		x	x	x	x
Mgr.	Dějiny umění		x		x		x
	Estetika a kulturní studia	x	x	x	x	x	x
	Hudební věda	x			x		x
	Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury				x	x	
	Management v kultuře						x
	Srovnávací a uměnovědná studia	x	x	x	x	x	
	Teorie a dějiny divadla			x	x		
	Teorie interaktivních médií	x		x	x	x	x
Ph.D.	Estetika	x	x	x	x	x	
	Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury			x	x	x	
	Teorie a dějiny umění		x		x		
	Hudební věda	x			x		

B I. 2. Cíle, obsah a organizace studia v rámci dané oblasti vzdělávání jsou v souladu s posláním a strategickým záměrem vysoké školy a ostatními strategickými dokumenty vysoké školy.

Shrnutí sebehodnocení:

Vzdělání poskytované v oblasti Věd o umění a kultuře již ve stávající situaci ukazuje provázaný a vyvážený systém jednotlivých oborových přístupů a zaměření. Také po implementaci zásad novely zákona č. 111/98 o vysokých školách do praxe a po následně reformě studia na MU lze plně předpokládat, že se tyto diferencované a doplňující se aspekty výuky v oblasti Věd o umění a kultuře zachovají a budou mít prostor se dále rozvíjet.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

1.4 Záměr dalšího rozvoje vzdělávací činnosti v oblasti

Bakalářské i magisterské programy oblasti věd o umění a kultuře jsou realizovány prezenční a současně (ne všude) i kombinovanou formou. Všechny obory se v současnosti připravují na tvorbu nových programů v příslušné struktuře jednooborových studijních plánů, hlavních (maior) a vedlejších (minor) studijních plánů a příslušných specializací.

Studijní programy Dějiny umění

Je připravováno vytvoření bakalářských a magisterských studijních programů v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Magisterské studium: jednooborový, hlavní studijní plán a plánované specializace (Středověká studia, Vizuelní kultura raného novověku, Moderní a současné umění / Kurátorství).

Doktorské studium: jednooborový studijní plán

Bakalářské studium v podobě jednooborového a hlavního studijního plánu poskytne vedle automatického propedeutického uvedení především prohloubení znalostí, jak ve smyslu materiálové šíře, tak především na úrovni analytických a interpretačních schopností. Kromě níže uvedených základních kurzů bude kurikulum doplněno o povinně volitelné přednášky z jasně definovaných chronologických a tematických zaměření a zejména o semináře a cvičení, které budou posilovat praktické kompetence (kurátorství, odborný cizí jazyk, archivní výzkum, informační zdroje apod.).

Studium dějin umění ve formě vedlejšího studijního plánu se zaměří na základní propedeutické uvedení do disciplíny, aby byl absolvent schopen orientace ve vlastním předmětu studia dějin umění (kurzy Uvedení do studia dějin umění, Epochy dějin umění, Historiografie, Ikonografie a ikonologie, Teorie a praxe uměleckých oborů). Takto definované základy umožní dobré navázání na další hlavní studijní plán ze spektra uměnovědných oborů, případně i jiných spřízněných oborů.

Kombinace bakalářského programu dějin umění ve formě hlavního i vedlejšího studijního plánu se předpokládá zejména s historickými obory (Historie, Pomocné vědy historické, Archivnictví), k nimž má obor dějin umění svou agendou i postupy práce nejbližší, dále s jazykovými, ale přirozeně i s oborově blízkými oblastmi studia (např. Estetika).

Strategicky se bude nabídka kurzů adekvátně zaměřovat jak na studenty jednooborového studijního plánu, u kterých se bude předpokládat následné kompetentní navázání na magisterské studium, tak na studenty, pro které bude jejich hlavní studijní plán doplněn o vedlejší studium v naznačeném spektru spřízněných oborů. Vice versa budou Dějiny umění jako vedlejší studijní plán připraveny pro jiné studenty, kteří si budou chtít své hlavní studium doplnit o znalosti oborových základů Dějin umění.

Magisterské studium je ve formě hlavního a jednooborového studijního plánu zaměřeno na rozšíření a prohloubení oborových základů, získaných zejména z bakalářského studia Dějin umění, ale i spřízněných oborů; synergicky se logická vazba projevuje s obory jako Estetika a Sdružená uměnovědná studia. Předměty jsou vedle povinného vyrovnávacího základu (pro studenty z jiných škol či oborů) děleny na povinně volitelné

přednášky a semináře doplněné o individuálně nastavené diplomové semináře. Bude v nich kladen důraz na metodologickou, teoretickou a historiografickou reflexi, která poskytne absolventům základní prohloubení znalosti dosavadního bakaláře, větší teoretický fundament, ale zprostředkuje i aplikované oborové využití (praxe, stáže, field-trips, „památkářská cvičení“).

Doktorské studium: jako jednooborový studijní plán je definováno jako cesta k autonomní vědecké práci a je především vedeno individuálně pod vedením příslušných školitelů (dle příslušného individuálního studijního plánu). Vedle obecných povinností a společného metodologického bloku se předpokládá větší důraz na prezentaci výsledků své práce (publikace, konference), povinnou zahraniční zkušenost (stáž, studijní pobyt) a oborově specializované rozvinuté metodologie a historiografie dějin umění s důrazem na samostatnou činnost kritického čtení a psaní (doktorské metodologické semináře). Součástí bude nadále důsledná (sebe)reflexe při psaní dizertační práce v podobě pravidelných konzultací a průběžné kontroly a prezentace výsledků práce v rámci doktorských kolegií, ve kterých bude v několika fázích (počáteční, pokročilá a závěrečná) představován pokrok při zpracovávání dizertace. Doktorandi budou také důsledněji zapojováni do týmové práce s akademickými pracovníky Semináře dějin umění (publikace, grantové projekty, výzkum, výuka). I nadále bude podporována zahraniční spolupráce vedoucí k dalšímu rozvoji meziuniverzitních vazeb na bázi joint degree programů (úspěšně se již realizujících).

Studijní programy Divadelní studia

Připravovaná akreditace vychází z proměn a dílčích změn v pojetí výuky, které byly postupně realizovány a testovány zhruba v posledních deseti letech. Rozšíření záběru je reflektováno i změnou názvu programu, který kromě tradičně chápané teatrologie zahrnuje stále více i její hraniční podoby (zejm. výzkum teatrality) a interdisciplinární přesahy (např. tzv. kognitivní teatrologii). Program bude připraven ve všech variantách (jednooborový, major, minor) bez specializací.

Bakalářské studium v jednooborové verzi typu maior nabídne standardní bázi oboru (povinné předměty zaměřené na elementární historii divadla, analýzu dramatu, inscenace a mimoestetických aspektů divadelní kultury) doplněné o tzv. profilové semináře, které posilují jednotlivé odborné kompetence – práci s archivním materiálem, analytické schopnosti, kritické psaní atp. U programu minor předpokládáme kombinování buď s lingvistickými obory (tj. zaměření na dramatický překlad, dramaturgii), nebo s jinými uměnovědami (zejm. dějiny umění, hudební věda, filmová věda), případně historií, kde všude existují přirozené tematické průniky. Není vyloučena ani možnost kombinace s etnologií, sociologií či psychologií.

Magisterské studium je zaměřeno na prohloubení širších metodologických a interdisciplinárních aspektů výzkumu divadla v celé jeho šíři. Studenti jsou vedeni ke specializaci svého studia, mají možnost podílet se v případě zájmu na výzkumu katedry, účastnit se studentských konferencí, podílet se na katederním časopise a získat tak nezbytné praktické kompetence.

Doktorské studium v rámci programu Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury je rozvedeno níže v rámci Teorie a dějin filmu a audiovizuální kultury (filmové vědy).

Studijní programy Estetika / Estetika a kulturní studia

V návaznosti na legislativní změny je v Seminárii estetiky na MU připravováno vytvoření bakalářských a magisterských studijních programů v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Magisterské studium: jednooborový, hlavní studijní plán a plánované specializace.

Doktorské studium: jednooborový studijní plán v češtině i v angličtině.

Bakalářské studium v podobě jednooborového a hlavního studijního plánu povede k získání a osvojení znalostí o dějinách estetiky a o místě estetiky v evropském myšlení a kultuře, o vědeckém odkazu české estetiky, dále o metodách estetického výzkumu a o otázkách vědecké terminologie v humanitních vědách. Pozornost bude věnována jak empirické, tak i filozofické tradici, úvahy o didaktické a společenské funkci umění povedou přes středověk a renesanci až k výkladu novověké estetiky. Silnou stránkou oboru (zvláště ve srovnání s výukou estetiky na jiných pracovištích v ČR i ve světě) je Masarykem doporučované propojování s výkladem a studiem konkrétních uměleckých literárních a dramatických děl, čímž se rozvíjí zároveň

analytické a interpretační schopnosti posluchačů, jakožto i jejich kulturněhistorické poznání. Speciální kurzy jsou proto věnovány interpretacím Shakespeara, Danta, Kierkegaarda, Augustina, ruské klasické literatury, moderní experimentální literatury a moderně vůbec, včetně strukturalismu a sémiotiky s přesahy do estetiky hudby, poezie a výtvarných umění. Bakalářské studium zajišťuje dvousemestrální výuku elementární latiny (dnes výjimečné součásti humanitního kurikula). Program je na druhé straně orientován také směrem k praxi a k širokému uplatnění posílením dovedností soft-skills v předmětech jako Praxe v kulturních institucích nebo Počítačové edice a prezentace.

Kombinovatelnost bakalářského programu Estetika ve formě hlavního i vedlejšího studijního plánu se nabízí se všemi obory filologickými, zvláště s bohemistikou, s obory historickými, rovněž tak s filozofií. Estetika je mimořádně vhodná pro mezifakultní studium, neboť její výklady zabíhají do přírodních věd, environmentálních studií, do kognitivních věd a neurověd.

Magisterské studium nejen prohlubuje znalosti a interpretační dovednosti z bakalářského studia estetiky, ale výrazně je rozšiřuje o studium kultury, výklad kulturní teorie a historie prostřednictvím umění a sémiologie kultury. Učí analyzovat fenomény současné populární kultury pomocí deskriptivní terminologie, ale zároveň je axiologicky vyhodnocovat a kritikou prakticky rozvíjet. Umožňuje širokou profilaci na didaktické, kulturně kritické a výzkumné individuální zaměření posluchače.

Doktorské studium je vedeno individuálně pod vedením školitelů (na základě příslušného individuálního studijního plánu). Tematický rozsah je metodologicky a terminologicky vymezený, ne však omezený.

Studijní programy Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury (filmové vědy)

V rámci připravované reakreditace se počítá s těmito studijními programy a studijními plány:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní a vedlejší studijní plán.

Magisterské navazující studium: jednooborový, hlavní a vedlejší studijní plán.

Doktorské studium (Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury): jednooborový studijní plán, plán se specializací na divadelní vědu a na filmovou vědu.

Bakalářské studium Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury (filmové vědy) má za cíl vychovávat absolventy disponované pro kvalifikované profese vyžadující samostatné kritické myšlení a systémový přístup v oblastech filmové vědy, věd o umění, humanitních a společenských věd, kulturních institucí a médií a subjektů kreativního a kulturního průmyslu. Studijní plán je založen na soustavě převážně povinných a částečně povinně volitelných a volitelných předmětů, jejichž součástí tvoří: 1) přednášky a semináře z teorie a dějin filmu a audiovizuálního průmyslu, 2) semináře zaměřené na základy odborné a vědecké práce s návazností na realizaci bakalářské práce, 3) výběrové výzkumné a projektové kurzy, 4) přednášky předních odborníků ze zahraničních univerzit (v angličtině), 5) modul prakticky orientovaných kurzů domácích odborníků z praxe (z oblasti produkce, dramaturgie a scenáristiky, distribuce, festivalů, televizního programování atd.), 6) skupinové exkurze a odborné praxe v institucích filmového průmyslu a zahraniční stáže (typicky v rámci programu Erasmus).

Kombinace bakalářského programu ve formě hlavního i vedlejšího studijního plánu se dle dosavadní praxe předpokládá zejména s mediálními studii na FSS.

Strategicky se bude nabídka studijních plánů rovnoměrně zaměřovat jak na studenty jednooborového studijního plánu, u kterých se bude předpokládat následné kompetentní navázání v magisterském studiu, tak na studenty, pro které bude jejich hlavní studijní plán Dějin umění doplněn o vedlejší studium. Vice versa bude filmová věda jako vedlejší studijní plána připravena pro jiné studenty, kteří si budou chtít své hlavní studium doplnit o znalosti základů filmové vědy.

Magisterské studium Teorie a dějin filmu a audiovizuální kultury (filmové vědy) má za cíl vychovávat absolventy disponované pro vysoce kvalifikované a specializované profese v oblastech filmové vědy, věd o umění, humanitních a společenských věd, kulturních institucí a médií a subjektů kreativního a kulturního průmyslu. Program vychází vsříc individualizovaným studijním zájmům, důraz je kladen na projektovou formu výuky a na realizaci magisterské práce, u níž se předpokládá výzkumná složka. Standard odpovídá úrovni pokročilého specializovaného vzdělání. Studijní plán je založen na soustavě převážně povinně volitelných a částečně povinných a volitelných předmětů, jejichž součástí tvoří: 1) povinné specializované

metodologické semináře zaměřené na řešení výzkumných úkolů s návazností na realizaci magisterské práce, 2) povinně volitelné přednášky předních odborníků ze zahraničních univerzit (v angličtině), 3) povinná zahraniční stáž, 4) volitelné přednášky a semináře z teorie a dějin filmu a audiovizuálního průmyslu, 5) volitelné výzkumné a projektové kurzy, 6) volitelné praktické kurzy odborníků z praxe a odborná praxe.

Doktorské studium Teorie a dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury má v tuto chvíli podobu, kterou je v plánu v podstatě uchovat: studenti absolvují velmi pokročilé metodologické kurzy, na které navazují vlastním výzkumem. Studenti se úzce zapojují do výzkumů na katedře, podílejí se přímo na redigování časopisu *Theatralia*, organizaci vědeckých konferencí a další odborné činnosti. Program má dvě specializace: divadelněvědnou (zahrnující teorii a dějiny divadla a dramatu) a filmovědnou (zahrnující teorii a dějiny filmu a audiovizuální kultury). Cílem studia je systematická příprava na vysoce kvalifikovanou a specializovanou akademickou a vědeckou práci v akademických, vědeckých a odborných institucích a na univerzitách, resp. v oblasti humanitních a společenských věd, umění, médií a kulturních institucí. Studium je založeno na soustavě povinných metodologických a dizertačních seminářů, určených k řešení akademických a vědeckých úkolů s návazností na realizaci dizertační práce, a na soustavě povinných a povinně volitelných předmětů zahrnujících předměty v angličtině, publikační a pedagogickou praxi a zahraniční stáž.

Studijní programy Hudební věda

V rámci reformy studia na MU je připravováno vytvoření bakalářských a magisterských studijních a doktorských programů v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Magisterské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Doktorské studium: jednooborový studijní plán.

Bakalářské studium programu Hudební věda nabízí orientaci v historické a teoretické problematice dějin české a evropské hudby v celém rozsahu jejich vývoje. V povinných i povinně volitelných přednáškách jsou charakterizovány jednotlivé vývojové etapy, představeny hlavní osobnosti evropské a české hudby a rovněž historická a teoretická problematika stylových a druhových oblastí hudebního univerza. Důraz je kladen i na znalost historické i teoretické problematiky základních teoretických disciplín, tj. harmonie, kontrapunktu a hudebních forem, a schopnost jejich aplikace při analýze konkrétních hudebních útvarů, a to jak z hlediska makrostruktury, tak i mikrostruktury hudebních děl.

Magisterské studium programu Hudební věda zahrnuje a prohlubuje tematiku všech podstatných částí oboru. V přednáškách a seminářích je rozvíjena schopnost hlubšího zvládnutí některých úseků historické, teoretické a metodologické problematiky muzikologie. V hudebně analytických předmětech je kladen důraz na díla komplikovanější z hlediska sazby a obsazení. Pozornost je věnována problémům hudební historiografie, tedy stavu bádání, jednotlivým muzikologickým koncepcím, metodologickým a ideologickým souvislostem a příslušnosti k jednotlivým paradigmátům hudební historiografie. Z hudebně systematických disciplín je rozvíjena zejména hudební organologie, etnomuzikologie, hudební estetika a sémiotika, hudební psychologie a hudební sociologie.

Cílem **doktorského studia** programu hudební věda je rozvoj odborných kompetencí v oblasti muzikologie. Studium slouží k prohloubení odborné kvalifikaci v široké oblasti muzikologie a současně rozšiřuje schopnosti mezioborové spolupráce.

Studijní program Teorie a provozovací praxe staré hudby

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření bakalářského studijního programu v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový.

Náplní studijního programu Teorie a provozovací praxe staré hudby je studium historických, systematických a teoretických aspektů staré hudby a její interpretace v minulosti i současnosti. Současně také uvádí tyto poznatky do praxe při studiu hry na dobové nástroje a zpěvu (zpěv, zobcová a příčná flétna, barokní smyčcové nástroje, loutna a cembalo). Z hlediska koncepce studia je možné pouze jednooborové studium.

Studijní program Sdružená uměnovědná studia

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření bakalářského studijního programu v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Program je primárně určen všem zájemcům o uměnovědnou problematiku, kteří upřednostňují získat hlubší znalosti v širším spektru uměnovědných oborů před úzkou specializací oboru jednoho.

Studijní programy Teorie interaktivních médií

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření bakalářského a magisterského studijního programu v následující podobě:

Bakalářské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Magisterské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Program poskytuje posluchačům poznání v oblasti umění nových (interaktivních) médií z pohledu historického vývoje, teoretických východisek a analýzy strategií umělecké tvorby. K umění nových médií je přistupováno v kontextu umělecké tvorby 20. století (1. a 2. umělecké avantgardy), vizuální kultury, kyberkultury, vývoje informačních technologií a postmoderní filozofie.

Studijní program Management v kultuře

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření magisterského studijního programu v následující podobě:

Magisterské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Program je primárně určen zájemcům o problematiku uměleckého provozu a praktického řešení problematiky managementu v kultuře. Studium je zaměřeno na pochopení problematiky ekonomického, právního i uměleckého chodu kulturních institucí a jejich začlenění do širších kulturních kontextů a obecně teoretických uměnovědných koncepcí. Obor je realizován ve spolupráci s Ekonomicko-správní fakultou MU.

Studijní program Zvukový design a multimediální technologie

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření nového magisterského studijního programu v následující podobě:

Magisterské studium: jednooborový, hlavní i vedlejší studijní plán.

Absolventi programu budou prakticky připraveni pro práci ve specializovaných technických oborech zvukového inženýrství, zvukového designu, ozvučení a reprodukční techniky, a to především pro oblasti hudebního a zvukového průmyslu (nahrávací průmysl, rozhlas, televize, film), multimediální a digitální tvorby (herní průmysl, webové a mobilní aplikace), ale také pro práci v uměleckých oblastech zvukového, multimediálního, interaktivního a digitálního umění (autonomní tvorba, divadlo, audiovizuální instalace apod.).

Studijní program Digitální kultura a kreativní průmysly

V rámci připravované institucionální akreditace a reformy studia na MU je připravováno vytvoření nového doktorského studijního programu v následující podobě:

Doktorské studium: jednooborový studijní plán.

Cílem je připravit akreditaci nového doktorského studijního programu orientovaného na základní a aplikovaný výzkum kreativních průmyslů a digitální kultury, který bude zohledňovat potřeby regionu, ale současně se bude ucházet o zapojení do mezinárodní sítě výzkumných týmů a pracovišť. Ph.D. studium bude založeno na úzké spolupráci s komerční sférou, kulturními a paměťovými institucemi. Bude platformou pro vznik menších výzkumných týmů složených z akademiků, studentů a expertů z praxe, které budou využívat zázemí akademického prostředí nejen k výzkumu reagujícímu na aktuální problémy a výzvy digitální kultury a kreativních průmyslů, ale také ke kreativnímu prototypování produktů, jež mohou určovat podobu budoucnosti těchto odvětví.

2. TVŮRČÍ ČINNOSTI

B II. 1. Tvůrčí činnost související s danou oblastí vzdělávání odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci. Žádá-li vysoká škola o institucionální akreditaci pro oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat bakalářské studijní programy akademického zaměření, magisterské studijní programy nebo doktorské studijní programy, musí uskutečňovat odpovídající vědeckou nebo uměleckou činnost; na tuto činnost se vztahují požadavky na tvůrčí činnost uváděné v těchto standardech pro institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Tvůrčí činnost pracovníků oblasti Vědy o umění a kultuře na MU jsou v kvantitě i kvalitě odpovídající charakteru jednotlivých oborů a jejich odbornému spektru, a to i v mezinárodním srovnání. Tvůrčí poznatky jsou ve všech oborech vzdělávací oblasti Vědy o umění a kultuře přirozeně přenášeny do výuky. Tvůrčí činnost v oblasti Věd o umění a kultuře patří k respektovaným nejen v tuzemském prostředí, ale i v mezinárodním kontextu, což se projevuje i individuálními participacemi na mezinárodních badatelských projektech. Rozsah výzkumu je značný a orientuje se na všechny oblasti náležející jednotlivým oborům. Odborné výstupy tvůrčí činnosti se promítají do vysokého RIVové hodnocení, k němuž přistupuje i kategorie RUV, jakkoliv jsou v této oblasti měřitelné výsledky až v relativně nedávném období.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

2.1 Organizace tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Bohatá tvůrčí činnost oblasti Věd o umění a kultuře odpovídá tematicky diverzifikovanému a pestrému zaměření příslušných oborových specializací a její badatelské výsledky jsou automaticky implementovány do výuky. Na výzkumné činnosti se podílejí i sami studenti (zejména v rámci projektů specifického výzkumu). Výsledky tvůrčí činnosti pokrývají široké spektrum přístupů a oborových perspektiv: uměnovědné (ve smyslu Bildwissenschaft, visual studies i antropologie obrazu), historicko-kulturní, filozoficko-estetické a vztahují se i k dalším příslušným oborovým hlediskům (dějiny a teorie hudby, filmu, divadla, dějin výtvarných umění, nových médií). Charakter tvůrčí činnosti je rozdělen na výzkumné a prezentační aktivity jak týmového, tak individuálního badatelského charakteru.

Vědeckému zakotvení a prezentaci tvůrčí činnosti odpovídá množství odborných periodik, které jednotlivé obory produkují či do nich významnou měrou přispívají, a tak je de facto formují. Bohaté spektrum a stabilní vědecká zázemí mohou doložit např. následující periodika: *Theatralia*, *Slovenské divadlo*, *Umění*, *Journal of Art Historiography*, *Convivium*, *Opuscula historiae artium*, *Ars*, *Studia philosophica*, *Filozofický časopis*, *Organon F*, *Illuminace*, *Opus musicum*, *Hudební věda*, *Czech Music Quarterly* a další.

Pro oblast Věd o umění a kultuře je charakteristická rozmanitost badatelských témat a přístupů, která odpovídají specifickému institucionálnímu zakotvení výzkumu na jednotlivých pracovištích, jak bude dále specifikováno. Produkce publikací, ale i další výstupy (výstavy a další umělecké, mediální a kulturní realizace) vyvolávají reflexi v domácím i zahraničním prostředí. Výsledky tvůrčí činnosti nacházejí viditelnou odezvu v první řadě ve střeoevropském prostředí (Polsko, Rakousko, Německo), ale díky dílčí spolupráci, společným tématům i projektové kooperaci také např. v Itálii, Švýcarsku, Francii i Spojených státech amerických.

Hlavní výzkumná témata **Semináře dějin umění** vycházejí především z vnitřního institucionálního zakotvení, které je definováno trojicí vědecko-výzkumných center: Centrum raně středověkých studií, Centrum pro dějiny obrazu a vizuální kultury a nově ustavené Centrum pro studium raného novověku. Primární platformou pro odborné výstupy je dvojice katederních periodik: *Opuscula historiae atrium* a *Convivium*. *Exchanges and Interactions in the Arts of Medieval Europe, Byzantium, and the Mediterranean*, vydávané ve spolupráci

s Akademií věd ČR a Université de Lausanne. Badatelská orientace se orientuje na tradiční témata související s kulturou a uměním Moravy a středoevropského prostoru a v poslední dekádě se obohacující jak o nová, mezinárodně zakotvená témata (raně středověké umění Středozemí), tak o přístupy. Ty se projevují především ve vazbě na excelentní mezinárodní výzkumné platformy: řada pracovníků je součástí Centra pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace, jednání při Historickém ústavu Akademie věd ČR. Mezi vlastní zásadní projekty patří zejména: *Transforming the Spaces and the Minds. Materiality, Performativity and Perception in the Late Antique (4th–6th century) Baptismal Zones* a *Iconic Presence* (ve spolupráci s Zentrum für Literatur- und Kulturforschung Berlin), který slouží jako příprava pro podání projektu Evropské výzkumné rady. Tyto grantové projekty, které se v rámci Semináře dějin umění řešily a řeší, byly/jsou poskytovány prostřednictvím diverzifikovaných zdrojů (Grantová agentura ČR, Ministerstvo kultury ČR / NAKI, Grantová agentura MU, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR / Rozvojové projekty, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Ministerstvo kultury ČR a další). Součástí výzkumné agendy je i aktuální propojování uměnověd a kognitivních věd integrující kulturní, behaviorální a neuronální výzkum v oblasti zkoumání reakcí na percepci a kulturní funkce uměleckého díla, přičemž výsledky jsou publikovány v zahraničních impaktovaných periodících, které dokládají schopnost synergie dějin umění s přírodními vědami (*Frontiers in Psychiatry* a další). V současné době toto pracoviště produkuje široké spektrum odborných výstupů, které vycházejí jak z klasických umělecko-historických přístupů a témat, tak se na mezinárodním poli zapojují do výzkumu a projektů, které reprezentují rozšiřující se pole dějin umění (Bildwissenschaft, visual studies, kulturní antropologie, neurovědy, kulturní studia a další).

Seminář estetiky aktuálně řeší projekt *Estetika komiksu*. Cílem projektu je reflexe a systematické zavedení tzv. comics studies do tuzemského akademického prostředí, zejména v kontextu oboru estetiky. Projekt současně usiluje o potvrzení významu, který má estetika ve zkoumání současné vizuální kultury. K dlouhodobým výzkumným záměrům Semináře estetiky patří projekty podpořené v minulosti granty Grantové agentury ČR: *Estetika Aurelia Augustina*, *Současné teorie umělecké reprezentace*, *Shakespeare – kontinentální přesahy díla*, *Ed. Campion – historická poetika, rétorika, drama*. Dlouhodobými směry specifického výzkumu pracoviště jsou rovněž analytická estetika a sémantika umění, strukturalismus a teleologie, kognitivní estetika (princip analogie), esteticko-etická axiologie, virtue theory (umění a ctnost jako operativní habity), kategorie středověké kultury (Capellano, Dante, dvorská kultura) aj. Seminář estetiky se rovněž dlouhodobě zaměřuje na výzkum a popularizaci univerzální evropské kultury (s podporou Norských fondů, Visegrádského fondu a dalších) a věnuje jim pravidelný semestrální předmět Evropská kulturní studia a sborník o duchovních evropských kořenech *Care of the Soul, Search for Virtue*.

Ústav filmu a audiovizuální kultury řeší v současnosti několik projektů, které pokrývají specifická pole zájmu a metod: recepční studia, orální historii, produkční studia, dějiny nonfikčních forem, poetiku fikce, exilovou kinematografii či spirituální film. V současnosti se řeší šest badatelských a rozvojových projektů: *Česká filmová kultura a německá okupace: procesy kulturního transferu* (výzkum filmové kultury v protektorátním období), *Kontinuita a změna v dějinách kinematografie* (problematika kontinuity a dynamiky změn, a to v rovině produkčních, hospodářských, institucionálních a estetických dějin kinematografie – na tomto projektu se významně podílejí studenti bakalářského a magisterského studia), *Studentské kino* (v Univerzitním kině Scala – projekt zaměřený na praxi v ostrém provozu veřejného kina), *Filmová kancelář Brno* (projekt zaměřený na vývoj regionální filmové kanceláře a na analýzu místního filmového sektoru), *Filmové Brno* (dlouhodobý projekt výzkumu lokální filmové kultury integrovaný do mezinárodního výzkumu v několika evropských městech).

Ústav hudební vědy řeší současně větší počet projektů: *České salonní umění v mezinárodním kontextu* (*Salony* – projekt rehabilitující dlouho opomíjený kulturní a umělecký fenomén 2. poloviny 19. století), *Český hudební slovník osob a institucí* (dlouhodobý projekt, který je provozován na otevřené internetové platformě www.ceskyhudebnislovník.cz a podílil se na něm cca 100 autorů), *Hudební inventáře raného novověku v českých zemích* (projekt má za cíl poskytnout cenné edice hudebních inventářů v českých zemích raného novověku), *Korespondence Leoše Janáčka* (finalizace databáze je ukončením desetiletého projektu edice korespondence Leoše Janáčka, financovaného Grantovou agenturou ČR se spoluúčastí Nadace Leoše Janáčka), *Liturgické skladby Nicolause Zangia* (výzkumný projekt přispívá k poznání Zangiových skladeb na latinské liturgické texty, které se dochovaly ve středoevropských institucích, především v knihovnách ve Vratislavi a Berlíně), *Mezinárodní hudebněvědná kolokvia Brno 2017–2020* (dlouhodobý každoroční projekt, který představuje jedinou takto pravidelně pořádanou oborovou mezinárodní konferenci v ČR), *Výzkumné sondy k dějinám hudební kultury na Moravě, především v Brně, část IV.* (dlouhodobý výzkumný projekt

zaměřený k hudebním dějinám Brna a Moravy a řadí se k zásadním prioritám odborného zájmu pracovníků Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty MU).

Katedra divadelních studií realizovala výzkumný projekt *Český divadelní strukturalismus: souvislosti a potenciál* (2011–15), na který volně navazuje aktuálně řešený výzkum *Divadlo jako syntéza umění: Otakar Zich v kontextu moderní vědy a dnešní potenciál jeho konceptů* (2016–18). Oba projekty jsou zaměřeny a českou teorií divadla a mimo jiné zahrnují i anglické překlady a edice české teorie divadla. Rozvíjejí bádání o teorii divadla jak na pracovišti (v tomto rozsahu u nás ojedinělé), tak i v mezinárodním měřítku (proběhla série konferencí Prague Semiotics Stage Revisited).

Paralelně k tomu probíhá výzkum regionální divadelní kultury – v oblasti staršího divadla výzkum prof. Havlíčkové a jejích doktorandů, v oblasti divadla 20. století je právě dokončován projekt dr. Havlíčkové Kysové *Generace režiséra Miloše Wasserbauera a progresivní dramaturgie v opeře Státního divadla v Brně*. Kromě toho pod vedení dr. Musilové probíhá soustavný výzkum tzv. teatrality veřejných událostí, který prozatím nebyl institucionalizován, ale tým vytváří už druhé tematické číslo časopisu *Theatralia* a zvažuje možnosti podání grantové žádosti, která by umožnila výzkum prohloubit. Snaha o propojení s mezinárodním výzkumným prostředím se nyní projevila snahou realizovat vedle katederního časopisu každé dva roky Brno Theatralia Conference – pravidelné bienále tematicky zaměřených konferencí (první 2016, nadcházející 2018). Pedagogové se tvořivě projevují i jako divadelní překladatelé, dramaturgové, případně odborní konzultanti (např. při inscenacích antického či severského dramatu).

A IV. 2. Vysoká škola předkládá zhodnocení nejvýznamnějších aktivit vysoké školy v tvůrčí činnosti za posledních pět let v oblasti vzdělávání, pro kterou vysoká škola žádá o institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Výsledky činnosti jednotlivých pracovišť garantujících tvůrčí činnosti za posledních pět let v oblasti Věd o umění a kultuře pokládáme za naprosto vyhovující. Její odborné výstupy patří v rámci humanitních věd ke špičce domácího výzkumu a v posledním období jsou čím dál více respektovány i na mezinárodním fóru, k čemuž přispívá i zapojení příslušných ústavů a jednotlivců do internacionálních projektů. Daná oblast tvůrčí činnosti vykazuje i úspěchy v grantových soutěžích, a to nejen v projektech národního rámce. Do přirozené sféry těchto aktivit patří i mezinárodní mobilita, organizace mezinárodních konferencí a vydávání odborných časopisů, které jsou indexovány v příslušných databázích:

SCOPUS: *Opuscula historiae atrium*,

ERIH, EBSCO: *Theatralia*,

ERIH, WoS – Emerging Sources Citation Index, ESCI: *Convivium. Exchanges and Interactions in the Arts of Medieval Europe, Byzantium, and the Mediterranean*,

SCOPUS, WoS – Emerging Sources Citation Index, ESCI: *Musicologica Brunensia* (je zahrnut také do dalších databází: RILM – Répertoire International de Littérature Musicale – the World's Most Comprehensive Music Bibliography; RILM Abstracts of Music Literature, RILM Full-Text Music Journals Collection; EBSCO; ERIH PLUS; Ulrich's web Global Serials Directory, SRNP).

Z dalších časopisů vydávaných na MU v oblasti Věd o umění a kultuře: *JOINME. Journal of Interactive Media, Cinematographica*.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

1. 2 Nejvýznamnější aktivity vysoké školy v tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Akademičtí pracovníci na MU v oblasti Věd o umění a kultuře patří v naprosté většině případů k nejrespektovanějším badatelům v příslušných oborech, kteří se podílejí na utváření charakteru těchto oborů zejména v tuzemském měřítku. Jejich renomé je však v jednotlivých případech nezanedbatelné také v mezinárodním kontextu. Logicky se profiluje vazba především na střeoevropskou oblast, což je dáno přirozeným tematickým zaměřením jednotlivých oborů. Nejsou však výjimkou ani vazby na západoevropské či americké výzkumné prostředí. Pro tvůrčí činnost v dané oblasti je charakteristická nejen pestrost badatelských témat, ale také komplexita metodologických přístupů, které využívají všech možností, kterými jednotlivé disciplíny disponují (od tradičních přístupů až po aktuální metodologické trendy).

Spektrum výzkumných aktivit dobře dokládá řešení řady projektů na pestrých grantových platformách, prostřednictvím kterých bylo v období let 2011–2016 v oblasti Věd o umění a kultuře na jednotlivých pracovištích řešeno z pozice hlavních řešitelů a spoluřešitelů velké množství vědeckých projektů. Kombinují se přitom jak vnitřní (univerzitní, fakultní) zdroje, tak národní. Využívány jsou ovšem i speciální grantové instituce:

Fond rozvoje MU	10
Grantová agentura MU	38
Interní projekty FF MU	20
Grantová agentura ČR	31
Ministerstvo kultury ČR – program NAKI	4
MŠMT – základní výzkum a základní projekty	9
MŠMT – Fond rozvoje vysokých škol	5

MŠMT – Fond rozvoje vysokých škol	11
MŠMT – výzkumný záměr	1
MŠMT/INFOZ	2
Nadace Leoše Janáčka	3
Magistrát města Brna	2
Česko-německý fond budoucnosti	1
Státní fond kinematografie	1

Významní pracovníci a jejich vybrané výsledky

Následující chronologicky řazená tabulka uvádí přehled významných pracovníků a jejich 1–2 nejvýznamnější práce v posledních pěti letech:

Jméno	Práce	Dopad
Pavel Drábek	<i>České pokusy o Shakespeara: dějiny českých překladů Shakespeara doplněné antologií neznámých a vzácných textů z let 1782–1922</i> , Brno 2012.	Zásadní monografie na poli českých překladů Shakespeara po stránce heuristické i interpretační. Komplexní práce o českém Shakespeareovi, českém divadle a kultuře.
Margita Havlíčková	<i>Berufstheater in Brünn 1668–1733</i> , Brno 2012.	Původní monografie o počátcích profesionálního divadla v městě Brně.
Petr Osolsobě	<i>Umění a ctnost</i> , Brno 2012.	Monografie podávající originální výklad estetické hodnoty jako případu hodnoty etické.
Šárka Havlíčková Kysová	<i>Hastábhinaja. Gesta rukou v tradičním divadelním umění Indie</i> , Brno 2013.	Sémioticky orientovaná monografie o dosud neprozkoumaném aspektu tradičního indického divadla.
Tomáš Kačer	<i>New Messengers: Short Narratives in Plays by Michael Frayn, Tom Stoppard and August Wilson</i> , 2013.	Monografie analyzující fenomén postavy tzv. new messenger v britské a americké dramatice.
Tomáš Malý – Pavel Suchánek	<i>Obrazy očiště. Studie o barokní imaginaci</i> , Brno 2013.	Monografie podávající transdisciplinární analýzu barokní zbožnosti na základě studia vizuality a imaginace.
Pavel Suchánek	<i>Triumf obnovujícího se dne: Umění a duchovní aristokracie na Moravě v 18. století</i> , Brno 2013.	Monografie podávající kulturněhistorické zpracování pozdně barokní a osvětské vizuální kultury ve střední Evropě. Získala 1. ocenění v rámci Ceny děkana FF MU za tvůrčí čin (2014).
Zuzana Frantová	<i>Heresy and loyalty: the ivory Diptych of Five Parts from the cathedral treasury in Milan</i> , Brno 2014.	Monografie přinášející zcela původní interpretaci klíčové památky raně křesťanského italského umění s vynikajícím přijetím na zahraničním fóru.
Margita Havlíčková – Christian Neuhuber	<i>Johann Georg Gettner und das barocke Theater zwischen Nikolsburg und Krumau</i> , Brno 2014.	Monografie podávající komplexní sociálně-kulturní zpracování tématu barokního divadla na území jižní Moravy a jižních Čech
Petr Macek	<i>More boldly and resolutely for Czech music! „Social consciousness“ of Czech Music culture 1945–1969 in reflection of the period music journalism</i> , Brno 2014.	Monografie komplexně analyzující sociálně-historický a politický kontext hudební kultury v českých zemích v letech 1945–1969.
Rostislav Niederle	<i>Pojmy estetik: Analytický přístup</i> , Brno 2014.	Monografie představující estetiku jako teorii umělecké kritiky.
Vlasta Reittererová – Lubomír Spurný	<i>Alois Hába (1893–1973). Mezi tradicí a inovací</i> , Praha 2014.	Monografie přibližující nově nahlédnutý vztah moderního a tradičního v myšlení a hudbě skladatele Aloise Háby.

Pavel Skopal	<i>Filmová kultura severního trojúhelníku: filmy, kina a diváci českých zemí, NDR a Polska 1945–1970</i> , Brno 2014.	Monografie podávající objevný popis vztahu národní kinematografie k sovětskému vzoru.
Ondřej Jakubec	<i>Kde jest, ó smrti, osten tvůj? Renesanční epitafy v kultuře umírání a vzpomínání raného novověku</i> , Praha 2015.	Monografie přinášející uměleckohistorickou a kulturněhistorickou analýzu sepulkrálních památek nahlíženou z kulturněantropologické perspektivy.
Radomír D. Kokeš	<i>Rozbor filmu</i> , Brno 2015.	Monografie analyzující hodnoty filmového díla. Velmi úspěšná kniha, u níž by vydán již čtvrtý dotisk.
Zuzana Macurová	<i>Kunstpraxis in einem Barockkloster. Verwandlung der Propstei Rajhrad im 18. Jahrhundert</i> , Brno 2015.	Monografie podávající sociálně-kulturní a kulturněhistorickou analýzu barokního mecenátu na příkladu kláštera Rajhrad.
Jana Perutková	<i>Der glorreiche Nahmen Adami. Johann Adam Graf von Questenberg (1678–1752) als Förderer der italienischen Oper in Mähren</i> , Graz 2015.	Monografie analyzující v mezinárodním měřítku a zásadním způsobem aktivitu iniciované hrabětem Johannem Adamem z Questenberku, a to v oblasti hudby.
Pavel Skopal – Lars Karl	<i>Cinema in Service of the State Perspectives on Film Culture in the GDR and Czechoslovakia, 1945–1960</i> , New York – Oxford 2015.	Kolektivní monografie zaměřená na vztah kulturní politiky a zestátněné kinematografie v komunistickém Východním Německu a Československu.
Lubomír Slavíček – Petr Tomášek	<i>Aristokracie ducha a vkusu. Zámecká obrazárna Salm-Reifferscheidtů v Rájci nad Svitavou</i> , Brno 2015.	Monografie podávající první zpracování unikátní obrazové kolekce rájeckého zámku.
Lucie Česálková – Pavel Skopal	<i>Filmové Brno. Dějiny lokální filmové kultury</i> , Praha 2016.	Kolektivní monografie zaměřující se poprvé na dějiny brněnských kin do roku 1945.
Jiří Horáček – Ladislav Kesner – Cyril Höschl – Filip Španiel	<i>Mozek a jeho člověk. Mysl a její nemoc</i> , Praha 2016.	Monografie podávající interdisciplinární analýzu širokého spektra problémů současného zkoumání mozku a mysli.
Radomír D. Kokeš	<i>Světy na pokračování. Rozbor možností seriálového vyprávění</i> , Praha 2016.	Monografie komplexně analyzující fenomén fikce v seriálu.
Petr Macek – Petr Kalina – Šárka Zahrádková	<i>Český hudební slovník osob a institucí: hudební skladatelé</i> (2016)	Zásadní on-line lexikální kompendium hudebních skladatelů artifiční i nonartifiční hudby.
Lubomír Slavíček a kol.	<i>Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800–2008)</i> , Praha 2016.	Unikátní a výpravné dvousvazkové lexikum osobností spojených s historiografií a kritikou výtvarného umění.
David Drozd – Tomáš Kačer – T. D. Sparling (eds.)	<i>Theatre Theory Reader: Prague School Writings</i> , Praha 2017.	Výbor nově pořízených a zredigovaných překladů klíčových textů české strukturální teorie divadla, včetně rozsáhlého kritického komentáře.
Ivan Foletti	<i>From Byzantium to Holy Russia. Nikodim Kondakov (1844–1925) and the Invention of the Icon</i> , Řím 2017.	Mezinárodně objevená biografie ruského historika Kondakovova, jako zakladatele byzantských studií.
Ivan Foletti – Manuela Gianandrea	<i>The Fifth Century in Rome Art, Liturgy, Patronage</i> , Řím 2017.	Monografie podávající komplexní analýzu umění pozdně antického Říma a propojující přístupy dějin umění, církevních, sociálních a kulturních dějin.

B II. 5. Zapojení vysoké školy do činnosti zahraničních a zvláště mezinárodních odborných organizací a do mezinárodních výzkumných projektů odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Uměnovědné obory na FF MU vykazují bohaté zahraniční kontakty i plodnou mezinárodní spolupráci. Obory vydávají cizojazyčné odborné časopisy, některé z nich s mezinárodními redakčními radami, akademičtí pracovníci přispívají do zahraničních periodik, zúčastňují se zahraničních akademických stáží, studijních nebo pracovních pobytů, konferencí (které rovněž sami organizují), jsou zváni na přednášky, případně jako hostující profesori. Do výuky jsou zapojováni zahraniční pedagogové. Navázání uměnovědných oborů do mezinárodních aktivit, včetně zapojení studentů, je vyhovující.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

Vědy o umění a kultuře na MU zajišťují v oblasti tvůrčí činnosti řadu aktivit kombinujících individuální a týmový výzkum, zapojující studenty i externí spolupracovníky. A to nejen na bázi spoluřešitelů, ale zejména ve smyslu veřejných prezentací výzkumné činnosti, která zvláště v kontextu Věd o umění a kultuře nabývá řady forem (výstavy, instalace, představení, projekce, koncerty). Kvalitu a bohaté spektrum výzkumné činnosti, která se v řadě ohledů opírá o historickou, sociální či kulturněhistorickou analýzu, dokládá množství grantových projektů řešených i úspěšně vyřešených i širě jejich poskytovatelů. K prezentaci výsledků výzkumu dochází také v řadě časopisů, z nichž řada je indexována v příslušných databázích a odebírají je knihovny z celého světa. Podobně i monografické výstupy, kolektivní publikace či lexika svědčí o hlubokém profilu základního výzkumu. Třeba však dodat, že ten má v případě Věd o umění a kultuře také zásadní aplikační rovinu v řadě výstupů (výstavy, koncerty, divadelní či filmové produkce apod.). Jednotliví akademici formují obraz domácí vědy z pozice představitelů redakčních rad odborných časopisů a dalších profesních grémií, vystupují jako hodnotitelé v řadě projektových panelů a komisí, jak na tuzemské, tak mezinárodní scéně.

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY, TVŮRČÍ ČINNOSTI A SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ

B II. 2. Celková struktura personálního zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností akademickými pracovníky v dané oblasti vzdělávání odpovídá z hlediska kvalifikace, věku, délky týdenní pracovní doby a zkušeností s působením v zahraničí nebo v praxi charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá o institucionální akreditaci, a žádanému typu nebo typům studijních programů a zajišťuje:

- garantování úrovně kvality dané oblasti vzdělávání jako celku a jejího rozvoje,
- garantování studijních programů v této oblasti a
- garantování výuky těchto studijních programů.

Shrnutí sebehodnocení:

Personální zajištění výuky v oblasti vzdělávání Věd o umění na Masarykově univerzitě považujeme za vyhovující a odpovídající požadavkům na kvalitu vzdělávací i tvůrčí činnosti. Personální zajištění je garantováno dlouhodobými úvazky, v jednotlivých oborech působí erudovaní, kompetentní akademičtí zaměstnanci v náležité struktuře akademických hodností a specializací odpovídajících profilům absolventů jednotlivých oborů. Současná personální struktura, která je vyrovnaně generačně rozvržena, vytváří předpoklad pro dlouhodobou stabilitu, stejně jako pro dynamiku rozvíjejících se oborů.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

Celkový souhrn personální struktury

Profesoři	Docenti	Odborní asistenti	Asistenti	Lektoři	Vědečtí pracovníci	Externisté	Technicko-hospodářští pracovníci
8	15	21	3	4	9	60	10

Personální zajištění oblasti Věd o umění a kultuře je plně dostačující a opírá se o adekvátní výši jednotlivých úvazků. Profesoři a docenti, kteří patří k hlavním garantům vzdělávací činnosti a tvůrčího výkonu a patří i ke generačně perspektivním osobnostem. Polovina profesorů a drtivá většina docentů náleží ke střední generaci (narozeni nejpozději v 60. letech 20. století). Také odborní asistenti patří dominantně k mladší či nastupující generaci a jsou perspektivní zárukou kontinuálního udržení a rozvíjení příslušných oborů. Svědčí o tom i nedávno úspěšně dokončená profesorská a habilitační řízení a další připravovaná jmenovací i habilitační řízení. Personální obsazení je tedy do značné míry stabilizované a perspektivní, pouze v případě Katedry divadelních studií a Semináře dějin umění je třeba počítat s věkově perspektivním doplněním profesorského stavu – v případě Semináře dějin umění se situace řeší dvěma aktuálně běžícími jmenovacími řízeními (doc. Kesner, doc. Foletti, doc. Perutková), případně jejich přípravou v krátkém čase (doc. Drozd, doc. Jakubec). Konkrétní představu o personálním složení a struktuře gradů podává následující tabulka. Počty akademiků přitom vyrovnaně reflektují velikost jednotlivých ústavů a odpovídají rozsahu vzdělávací činnosti a počtu studentů. V rámci vzdělávací činnosti jednotlivé ústavy využívají externích spolupracovníků, jejichž počet je proměnlivý. Jejich význam je nezastupitelný zejména v rámci internacionalizace a prostředkování zkušeností z praxe.

Profesoři	Docenti	Odborní asistenti
Ústav hudební vědy		
Spurný Lubomír, prof. PhDr., Ph.D. Střítecký Jaroslav, prof. PhDr., CSc. Štědroň Miloš, prof. PhDr., CSc.	Bek Mikuláš, doc. PhDr., Ph.D. Cseres Jozef, doc. Mgr., PhD. Horáková Jana, doc. Mgr., Ph.D. Perutková Jana, doc. PhDr., Ph.D. Svoboda František, doc. Ing., Ph.D. Zahrádka Jiří, doc. PhDr., Ph.D.	Flašar Martin, PhDr., Ph.D. Filip Aleš, PhDr., Ph.D. Kalína Petr, PhDr., Ph.D. Macek Petr, PhDr., Ph.D. Maňas Vladimír, Mgr., Ph.D. Novotná Marie, Mgr., Ph.D. Opekar Aleš, PhDr., CSc.
Katedra divadelních studií		
Havlíčková Margita, prof. PhDr.	Drábek Pavel, doc. Mgr., Ph.D. Drozd David, doc. MgA., Ph.D.	Stehlíková Karolína, Mgr., Ph.D. Havlíčková Kysová Šárka, Mgr., Ph.D. Musilová Martina, Mgr., Ph.D. Poláčková Eliška, Mgr., Ph.D. Mikulová Iva, Mgr. Bc., Ph.D.
Seminář dějin umění		
Slavíček Lubomír, prof. PhDr., CSc. Kroupa Jiří, prof. PhDr., CSc.	Suchánek Pavel, doc. Mgr., Ph.D. Pomajzlová Alena, doc. PhDr., Ph.D. Kesner Ladislav, doc. PhDr., Ph.D. Jakubec Ondřej, doc. Mgr., Ph.D. Foletti Ivan, doc., MA, Docteur es Lettres	Frantová Zuzana, Mgr., PhD. Šeferisová Loudová Michaela, Mgr., Ph.D. Nokkala Miltová Radka, Mgr., Ph.D. Taddei Alessandro, B.A., Ph.D. et Ph.D. Ivanovici Dan-Vladimir, MA, PhD
Seminář estetiky		
Osolsobě Petr, prof. PhDr., Ph.D.	Niederle Rostislav, doc. Mgr., Ph.D.	Lee Lenka, Mgr., Ph.D. Řehulková Hana, Mgr., Ph.D.
Ústav filmu a audiovizuální kultury		
Voráč Jiří, prof. PhDr., Ph.D.	Skopal Pavel, doc. Mgr., Ph.D.	Blažejovský Jaromír, PhDr., Ph.D. Kokeš Radomír D., Mgr., Ph.D.

Všechny studijní programy jsou v současné době garantovány v dostatečné míře. Pouze v roce 2013 upozornila Akreditační komise na ne zcela dostačující zajištění oboru Management v kultuře, tento nedostatek je však již napraven a Akreditační komise udělila v roce 2014 tomuto oboru příslušnou akreditaci. Vzdělávací činnost bakalářských, magisterských i doktorských programů oblasti Vědy o umění a kultuře je garantována následovně. Programy Katedry divadelních studií jsou garantovány prof. PhDr. Margitou Havlíčkovou, programy Semináře dějin umění jsou garantovány prof. PhDr. Jiřím Kroupou, CSc., programy Semináře estetiky jsou garantovány prof. PhDr. Petrem Osolsobě, Ph.D., programy Ústavu filmu a audiovizuální kultury jsou garantovány prof. PhDr. Jiřím Voráčem, Ph.D. a programy Ústavu hudební vědy jsou garantovány prof. PhDr. Lubomírem Spurným, Ph.D.

Internacionální zakotvení je podpořeno také stálými úvazky zahraničních specialistů se zkušeností z významných západoevropských univerzit či badatelských center, kteří jsou podpořeni dílčími projekty, ovšem s vědomím jejich udržitelnosti (Alessandro Taddei, B.A., Ph.D. et Ph.D., Ivanovici Dan-Vladimir, MA, PhD).

4. MEZINÁRODNÍ PŮSOBNÍ

B II. 5. Mezinárodní působení vysoké školy mající vztah k dané oblasti vzdělávání, zejména zahraniční mobility studentů a akademických pracovníků, integrace možnosti zahraničních mobilit do studia ve studijních programech, a předpoklady pro uskutečňování těchto činností odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Všechny obory v oblasti Věd o umění a kultuře na FF MU se zapojují do zahraničních aktivit jak v rámci vědecké a tvůrčí činnosti, tak i při podpoře mobility svých studentů i pedagogických pracovníků. Takové mezinárodní zakotvení a propojení v rámci jednotlivých oborů je vnímáno jako klíčový moment univerzitní identity a jejího působení. Jednotlivé obory pěstují výměnnou spolupráci s mnoha zahraničními institucemi a školami. Filozofická fakulta vytváří pozitivní na internacionalizaci ve výuce i studiu tlak, který se projevuje i v oblasti Věd o umění a kultuře. Rozvíjení mezinárodních kontaktů je však kontinuální proces, na kterém je stále co zlepšovat. Týká se to především kvantitativního hlediska při akademických i studentských mobilitách, které stále nevyužívají veškerého svého potenciálu. Z toho důvodu je třeba kriticky zhodnotit, že tento aspekt ještě nevykazuje „úplný soulad“. Další zlepšení situace spočívá ve větší motivaci dotyčných, z hlediska studentů zejména jejich další stipendijní podpoře, jdoucí ruku v ruce s jistým vyžadováním takových zahraničních pobytů. Z hlediska příjezděících studentů jsou rezervy ještě větší, přičemž je na vině nepochybně stále nedostatečný počet kurzů vyučovaných v anglickém či jiném jazyce. I v této oblasti se však díky finanční podpoře a motivaci ze strany Filozofické fakulty situace zlepšuje a nové kurzy, zejména v anglickém jazyce, se vypisují stále častěji.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

Studenti jsou pro zahraniční pobyty vybíráni v uměnovědných oborech na základě vnitřních oborových kritérií či soutěží. Předpokladem je dobrá znalost jazyka a dobré studijní výsledky. Jednotlivá pracoviště sjednávají smlouvy s partnerskými univerzitami separátně.

Ústav hudební vědy je od roku 2000 součástí mezinárodního vzdělávacího programu Evropské unie Socrates/Erasmus, studenti vyjíždí na dlouhodobé stáže na partnerské univerzity (mj. Londýn, Durham, Tampere, Helsinky, Kodaň, Paříž, Freiburg im Breisgau, Řezno, Vídeň, Nancy, Halle, Lipsko, Antalya). Ústav také pěstuje dlouhodobou spolupráci se zahraničními partnery, zejména s Institutem hudební vědy vídeňské univerzity. Byl vydáván i společný česko-německý *Bulletin pro muzikologickou spolupráci Colloquium danubianum*. Intenzivní spolupráce probíhala také se Sudetoněmeckým institutem v Řezně, mj. na projektu *Lexikon zur deutschen Musikkultur*.

Seminář dějin umění má smluvně ustavenou dohodu o double degree (cotutelle) se švýcarskou Universitě de Lausaane, jejímž výsledkem jsou již dva obhájené doktoráty. Studenti mají tradičně pevné vazby nejen na lausannské univerzitě, ale také na Neapol, Benátky a Řím. Do zahraničních akademických institucí nevyjíždějí pouze studenti, ale také akademikové (zejména do Neapole, Říma, Benátek, Lausanne). Stejně tak se tyto pevné vazby promítají do stabilního angažmá hostujících profesorů (Poitiers, Řím, Berlín, Vídeň, Graz, Baltimore). Pevné kooperační vazby se ustavily s prestižní institucí římského badatelského ústavu Bibliotheca Hertziana, Max-Planck-Institut für Kunstgeschichte, s nímž se připravuje dohoda o sdíleném doktorském studiu.

Seminář estetiky dlouhodobě a kontinuálně spolupracuje se zahraničními hostujícími profesory (emeritní profesor Kenneth G. Hay z University of Leeds a emeritní profesor Joseph Rostinsky z Takkai University, Tokyo). Seminář má smluvně ustavenou dohodu o double degree (cotutelle) s univerzitou v Regensburgu, s níž rovněž dlouhodobě spolupracuje ve vzdělávacím programu Socrates/Erasmus.

Katedra divadelních studií dlouhodobě spolupracuje s hostující prof. Svitlanou Shurma, M.A., Ph.D. Dále systematicky zve zahraniční pedagogy ke krátkodobým výukovým pobytům (v rozsahu jednoho týdne), a to 2–3 hosty za semestr. Kurzy s účastí hostujících pedagogů jsou určeny především magisterským a doktorským studentům. Stabilizovaná je i síť hostů účastnících se konferencí pořádaných na katedře, mnozí z hostů (např. dr. Christian Billing) se podílejí jako koeditoři anglickojazyčných čísel časopisu *Theatralia*.

V rámci možností je zároveň výzkum realizovaný na katedře prezentován na mezinárodních fórech, zejména konferencích pořádaných mezinárodní teatrologickou společností FIRT.

Doc. Pavel Drábek je mimo jiné členem organizačního výboru světového shakespearovského kongresu World Shakespeare Congress (2011, jako hostující profesor na University of Hull ve Velké Británii).

Ústav filmu a audiovizuální kultury

Z hlediska studentské mobility katedra disponuje 15 smlouvami s univerzitami v 11 evropských zemích (Itálie, Polsko, Maďarsko, Švýcarsko, Německo, Turecko, Portugalsko, Velká Británie, Švédsko, Belgie, Nizozemsko), které aktivně realizuje.

Na ústavu pravidelně hostují přední zahraniční akademici a vědci (obvykle 2–3 hosté za semestr) zejména ze západní Evropy a Severní Ameriky, a to formou blokových výukových kurzů v angličtině, které jsou integrální a povinnou součástí studijního programu.

Členové ústavu řeší řadu projektů jako součást mezinárodního výzkumu: například *Filmové Brno*, projekt z oblasti komparativního výzkumu lokální filmové historie přináší do mezinárodní výzkumné sítě HoMER (History of Moviegoing, Exhibition and Reception), a *The World Hobbit Research Project*, zabývající se komparativním výzkumem a dějinami kulturního transferu (dosud nejrozsáhlejší mezinárodní empirický výzkum divácké recepce). Členové filmové vědy jsou členy řady mezinárodních vědeckých společností a mezinárodních výzkumných skupin, například: European Research on the Historical Experience of Cinema Going; History of Moviegoing, Exhibition and Reception; Digital Cinema Studies; The Reception of The Hobbit – A World Project; European Network for Cinema and Media Studies; Society for Cinema and Media Studies.

Obecně disponují všechny ústavy rozvinutou studentskou zahraniční mobilitou (Berlín, Pisa, Florencie, Nancy, Paříž, Benátky, Poitiers, Neapol, Řím, Helsinky, Vídeň, Oxford, Glasgow, Londýn, Vratislav, Krakov, Lausanne a další). Počty vyjíždějících studentů rok od roku stoupají, což je důsledkem cílené podpory a navazování nových smluv a spolupráce. Dominantní rámec zahraniční mobility je program Erasmus, ovšem zapojují se i další (Freemover, Aktion a další). Tradičně nejvíce jsou pro studijní pobyty voleny univerzity a vysoké školy v nejbližších zemích (Německo, Rakousko, Polsko), ale významný podíl mají také Francie, Itálie, Španělsko, Spojené království, ale i skandinávské země, Turecko, Řecko a další. Uměnovědná pracoviště své studenty na zahraniční stáže nejen vysílají, ale rovněž zahraniční studenty přijímají.

Tabulka jen stručně představuje tendenci výjezdů v rámci programu Erasmus+ a Erasmus Mundus. Další krátkodobé výjezdy a programy (CEEPUS, Aktion, DAAD ad) zahrnuté nejsou, představují jen jednotky:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bc.	17	17	17	18	35	31	25	28	31
Mgr.	20	17	24	29	31	18	22	22	38
Ph.D.		1		3		5	6	6	4

5. SPOLUPRÁCE S PRAXÍ

B II. 6. Spolupráce s praxí odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

V uměnovědných oborech jsou přirozeně uskutečňovány aktivity s přímou vazbou na praxi. Vyplývá to jak z oborového zaměření (zejména v případě Akademie staré hudby při Ústavu hudební vědy), tak ze snahy prostředkovat studentům zkušenosti z prostředí, ve kterém se prakticky pěstuje a prostředkuje umění a kultura (divadelní představení a festivaly, muzea a galerie, filmové produkce a festivaly, koncerty). Praxe je v jednotlivých studiích nabízena nejčastěji v podobě povinně volitelných předmětů, které těží z úzké spolupráce se spřátelenými a přirozeně provázanými kulturními institucemi, zejména na Moravě (Moravská galerie v Brně, Dům umění města Brna, Moravské zemské muzeum, Muzeum umění Olomouc, Vlastivědné muzeum v Olomouci, národní památkové ústavy, Ústav dějin umění Akademie věd ČR, Divadelní ústav – Institut umění, Česká televize, Národní filmový archiv, Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Státní fond kinematografie, České filmové centrum, filmové produkční společnosti). Forma zapojení studentů je různá (stáže, dobrovolnická praxe, podíl na řešení konkrétních projektů).

Přirozené je i oboustranné sepětí akademiků a specialistů z praxe a jejich vzájemné působení jak na půdě specializovaných institucí a při realizaci různých kulturních programů (výstavy, koncerty, divadelní a filmová produkce a další), tak při činnosti na univerzitní půdě. V rámci této kooperace dochází jak k přenášení poznatků z praxe na akademickou půdu, tak k popularizaci a šíření výsledků výzkumu jednotlivých univerzitních ústavů. K zapojení specialistů dochází jak u povinných, tak u volitelných kurzů a odpovídá přirozené potřebě modelovat pro studenty prakticky orientované výstupy z výuky. Z těchto aktivit lze jmenovat cykly umělecko-historických přednášek, vystupování v médiích, komentované prohlídky výstav či památek a v neposlední řadě i publikace, které mají velký ohlas u veřejnosti (v lokálním kontextu zejména společný projekt MU a města Brna *Velké dějiny města Brna*). Velký dopad má celá řada výstavních projektů, v rámci kterých akademici z řad ústavů vystupují jako kurátoři výstav v řadě výstavních institucí domácích i zahraničních. Do těchto aktivit patří také garance sekcí při filmových festivalech (Letní filmová škola Uherské Hradiště, Academia Film Olomouc, Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava a další), účast v porotách, členství v edičních radách či ve vedení edičních rad apod.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad

Seminář dějin umění má dlouhodobě navázanou spolupráci s řadou oborově spřízněných institucí, zejména s muzei a galeriemi, ale i národními památkovými ústavu. Specialisté z těchto institucí se také jako externisté podílejí na výuce ve speciálních kurzech (např. Dějiny umění v praxi I-II, Kurátorství). Zejména ve spolupráci s Moravskou galerií a Domem umění města Brna jsou studenti systematicky zapojováni do kurátorské praxe. Existují i další specifické aktivity, např. kurzy Umělecko-historická terénní praxe I–II, jejichž náplní byla inventarizace památkového fondu vybraných brněnských klášterů. Specifické aktivity ve spolupráci se studenty řeší v rámci svého grantového projektu doc. Ladislav Kesner (*Afektivní odpověď na vizuální umění: propojení uměnovědného a neurovědního pohledu*), který synergicky propojuje humanitní a přírodovědné disciplíny za spolupráce historiků umění, neurovědců a psychologů z Masarykovy univerzity a Ústavu duševního zdraví v Praze.

V rámci praktické výuky jsou studenti zapojeni také do redakční práce v obou katederních časopisech (*Opuscula historiae artium, Convivium*), ve kterých se musejí vyrovnávat s náročnou ediční prací prováděnou povětšinou v prostředí mezinárodního autorského a edičního kolektivu. Specifickou terénní a praktickou formou výuky jsou exkurze a specifické field-trip kurzy, z nichž byl v první polovině roku 2017

nejkomplexněji připraven mezinárodní projekt výuky v terénu zvaný *Migrating art historians*,¹ jehož cílem bylo realizovat výuku ve skutečném a autentickém prostředí uměleckých památek v rámci reálně simulované středověké pouti po Francii. Práce byla provázena přednáškami, blokovou výukou a seminárními úkoly, které garantovali i zahraniční specialisté (Zentrum für Literatur- und Kulturforschung Berlin, Radboud Universiteit, Université de Lausanne, Bibliotheca Hertziana, Max-Planck-Institut für Kunstgeschichte, Řím). Projekt rezonoval a stále rezonuje v řadě médií, např. v podobě debat v rozhlasu a televizi, ale i tiskovinách – jak domácích, tak italských, francouzských a švýcarských. Projektu bylo věnováno bezmála 50 mediálních výstupů. V tomto smyslu se podařilo úspěšně prolomit pomyslnou bariéru mezi akademickým světem a veřejností.

Seminář estetiky dlouhodobě a plodně zapojuje své posluchače i pedagogy do společenské a kulturní praxe. Ze strany pedagogů se tak děje formou pravidelných univerzitních přednáškových extenzí na středních a vysokých školách, v Moravské zemské knihovně, v kurzech univerzit třetího věku, v médiích veřejnoprávní služby, v Českém rozhlasu, v Rádiu Proglas Brno a jinde. Akademičtí pracovníci jsou členy vědeckých odborných grémií (Grantová agentura ČR, umělecká rada JAMU, Společnost pro estetiku a další), členy festivalových komisí a redakcí kulturních periodik (*Host do domu*, *Journal for Central European Aesthetics*) apod.

Zapojení posluchačů probíhá formou povinných praxí v kulturních institucích, vlastní publikační a prezentační činnosti, výstavami a exkurzemi (Víděň, Krakow, Budapešť a další), při nichž si posluchači připravují vlastní prezentace.

Katedra divadelních studií zajišťuje internetovou kritickou platformu *KriTh – Kritické theatrum*, která nabízí studentům v rolích kulturních redaktorů možnost publikovat recenze a zároveň rozvíjet své editorské schopnosti. Časopis úzce spolupracuje s divadelními festivaly, na nichž studenti často pořizují tzv. festivalové zpravodaje. U pokročilých magistrů a zejména doktorandů se pak redaktorská i autorská praxe realizuje v rámci časopisu *Theatralia*.

Studenti také realizují popularizační přednášky pro střední školy. Aktuálně je zcela nově rozvíjena spolupráce s internetovou *Encyklopedií dějin města Brna*, ve které budou studenti společně s pedagogy vytvářet hesla zaměřená na lokální divadelní kulturu. Zástupci katedry jsou expertními členy v odborných grémiích (Státní fond kinematografie, grantová komise Hlavního města Prahy a další).

Ústav hudební vědy, který úzce spolupracuje s řadou partnerských domácích i zahraničních kulturních a vědeckých institucí, důrazně dbá na zapojování studentů do odborných praxí v rámci ústavu i mimo něj. Všechny studijní programy (včetně doktorských) mají povinné předměty typu odborných a vědecko-výzkumných praxí.

Ústav filmu a audiovizuální kultury zahrnuje do výuky jako integrální součást modul prakticky orientovaných kurzů vyučovaných odborníky z praxe. Takto je vyučována filmová a televizní dramaturgie a scenáristika, produkce, distribuce, programování televize veřejné služby a další. Obvykle jsou realizovány 2 kurzy tohoto typu za semestr. Ústav dále realizuje řadu projektových kurzů, například projekt *Studentského kina* ve zcela výjimečném prostoru Univerzitního kina Scala, v jehož rámci se studenti učí praktickému provozu veřejného kina. Každý semestr se na základě výběrového řízení uskuteční jeden projekt – tematický cyklus projekcí s doprovodným programem (úvody, besedy, kulturní akce, soutěže apod.), obvykle jde o 10 projekcí každý týden. Studentský tým zajišťuje projekt po stránce programové, organizační, propagační, provozní, ekonomické a administrativní.

Členové ústavu se podílí na řadě dalších veřejných a prezentačních aktivit ve formátu výstav či produkce filmových festivalů.

¹ <http://cs.migratingarthistorians.com/>

6. SHRnutí

Zkušnosti s dosavadní realizací studijních programů v oblasti Věd o umění a kultuře jsou i do budoucna zárukou kvality vzdělávací činnosti v bakalářských, magisterských i doktorských programech na Masarykově univerzitě i zárukou kvality vyvíjené činnosti tvůrčí. Na základě provedeného sebehodnocení byl pro oblast Vědy o umění a kultuře konstatován úplný soulad se všemi požadavky na oblast vzdělávání, které tvoří součást standardů pro institucionální akreditaci podle nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství.